

[Socialministeren.]

Jeg kan love, at vi vil henstille til kommunerne, at man over for pensionisterne understreger, at det er en engangsydelse, således at der ikke skabes uberettigede forventninger.

Jeg takker udvalget for arbejdet og for betænkningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1, ændringsforslaget, § 2, således ændret, og §§ 3-5

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om frigørelsesafgift m. v. af fast ejendom.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 118) findes i tidenden, sp. 3135, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1581).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ove Hansen: Der foreligger her ved anden behandling nogle ændringsforslag, stillet af socialministeren, og jeg vil gerne på mit partis vegne sige, at vi kan tiltræde de stillede ændringsforslag.

Juul-Madsen: Ved første behandling drøftede vi nødvendigheden af at tage højde for,

at en jordsælger ikke kan unddrage sig pligten til at betale frigørelsesafgiften, f. eks. ved at foretage en tilplantning, der ændrer arealets karakter, så det ikke længere falder ind under betegnelsen landbrug. Det er der taget højde for i de foreslåede ændringer i lov om frigørelsesafgift m. v. af fast ejendom, men derudover har vi mellem første og anden behandling drøftet og behandlet en lang række ændringsforslag stillet af den højtærede finansminister.

Det vigtigste af disse er for mig, at se ændringsforslag nr. 5 om indsættelse i loven af en § 19 A, hvor man sørger for, at kommuner, der har købt arealer inden 1. januar 1970, eller privatpersoner, der har købt arealer inden 1. januar 1970, fremover kan få disse arealer overført fra landzone til byzone, såfremt der har foreligget en disponering, der godtgør, at denne foranstaltning er rimelig. Hermed viser man en imødekommenhed, som vil vække glæde i de omegnskommuner, som har disse problemer inde på livet med store arealer, som var disponeret for byggeri el. lign., men som ikke blev overført inden 1. januar 1970, da denne lov om frigørelsesafgift trådte i kraft. Jeg skal derfor hilse med glæde, at finansministeren ved sit ændringsforslag har løst dette problem.

Jeg synes også, det er rigtigt, at man lader byplannævnet være dispensationsmyndighed, således at man undgår en lovtækt, som måske bliver vanskelig at anvende i tilfælde som dette. Det er bedre at lade en kompetent myndighed afgøre, i hvilket omfang § 19 A kan bringes i anvendelse, for så vidt angår arealer af den beskaffenhed, jeg her har omtalt.

Udvalget har modtaget en henvendelse fra Den danske Købstadforening og By-mæssige Kommuner og De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark, den går på, at kommunerne har det ønske, at de selv kan beholde hele frigørelsesafgiften for kommunalt ejede ejendomme. Det er jo sådan i henhold til § 17 i loven, at frigørelsesafgiften skal indbetales til en fond, der dirigeres af amtet, og at pengene derefter på særlige vilkår kan gå tilbage til kommunerne. Det er dog kun halvdel af selve provenuet, der skal indbetales til denne fond.

Herom henviser finansministeren til, at

[Juul-Madsen.]

man med den nye lovbestemmelse, § 19 A, nu løser problemet, for så vidt angår de arealer, der er købt af kommunerne inden 1. januar 1970, og at man, for så vidt angår andre arealer, som ikke omfattes af denne bestemmelse, men som er købt før 1. januar 1970, kan regne med, at der ved en forhandling mellem boligministeren, finansministeren og indenrigsministeren træffes den ordning, at man for sådanne arealer kan få frigørelsesafgiftsproveneret tilbagebetalt straks som et rentefrit lån til de særlige byggeformål, der er angivet i loven. Hermed har man for så vidt løst problemerne om de arealer, der er købt og erhvervet inden 1970, selv om de ikke pr. 1. januar i år er overført fra landzone til byzone.

Jeg er bekendt med, at kommunerne ønskede at gå videre. Jeg finder dog, at den begrundelse, finansministeren har givet, er rimelig, idet han i sit notat til udvalget siger, at såfremt man her stiller kommunerne gunstigere end private købere, vil man diskriminere mod de private købere, og at der, når det drejer sig om at købe jord, må være en rimelig ligestilling mellem det offentlige og de private købere.

Man kunne måske stille det spørgsmål til finansministeren, om der eventuelt kunne sondres imellem jord opkøbt til byggeformål, som naturligvis må opkøbes på samme betingelser, som private køber til, og jord opkøbt af kommunerne til offentligt formål. Der kunne måske gøres en sondring dér; men det er muligt, at det af mange forskellige grunde ikke vil være rart med en sådan sondring.

Endelig har finansministeren bebudet, at vi mellem anden og tredje behandling kan behandle de problemer, der foreligger i forbindelse med jordrentebrugene, og denne forhandling ser vi hen til.

Jeg kan med en tak til ministeren for, at nogle meget væsentlige problemer vedrørende denne betydningsfulde lov om frigørelsesafgift er blevet løst, anbefale de stillede ændringsforslag og meddele, at mit parti kan stemme for dem.

Niels Andersen: Loven om frigørelsesafgift hænger nøje sammen med loven om by- og landzoner, og da loven om by- og landzoner

vanskeligt har kunnet udformes sådan, at alle problemer var løst pr. 1. januar 1970, har det været nødvendigt for finansministeren at komme med nogle ændringsforslag, så den pågældende lovgivning kan administreres effektivt. Disse ændringsforslag kan vi fra venstres side give tilslutning til. Jeg vil minde om, at spørgsmålet om frigørelsesafgift i forbindelse med jordrentebrugene også har været drøftet i udvalget, og at ministeren har givet tilsagn om mellem anden og tredje behandling at komme med forslag til løsning af de problemer, der foreligger her.

Med disse få bemærkninger skal jeg give tilslutning til de stillede ændringsforslag.

Amtoft: Da mit partis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på det radikale venstres vegne fremsætte nogle få bemærkninger til forslaget til ændring af lov om frigørelsesafgift.

Som det fremgik af ordførertalerne ved første behandling, drejer forslaget sig i det væsentlige om at afhjælpe nogle mangler, der er konstateret efter lovens vedtagelse. Således skulle en omgåelse af pligten til at svare frigørelsesafgift være udelukket, og ligeledes skulle man kunne undgå, at en grundsælger kan komme til at betale både frigørelsesafgift og særlig indkomstskat.

Da folketinget gennemførte den nugældende lov om frigørelsesafgift, forudsatte man, at opdelingen i by- og landzoner ville være afsluttet, inden loven om frigørelsesafgift trådte i kraft den 1. januar 1970. Dette har nu vist sig slet ikke at være tilfældet, og da frigørelsesafgiften derved ville komme til at ramme i flæng, er der nu stillet ændringsforslag nr. 5, hvorefter der, hvis vedkommende offentlige myndighed inden 1. januar 1970 har disponeret arealet til bymæssig bebyggelse eller til sommerhusbebyggelse, ikke skal svares frigørelsesafgift, selv om arealet er beliggende i landzone.

Jeg skal endelig, som det er nævnt af tidligere ordførere og er skrevet i betænkningen, pege på, at der tilbagestår et problem med hensyn til den virkning, som loven om frigørelsesafgift vil få for de afløste jordrentebrug.

Jeg kan på det radikale venstres vegne anbefale de af ministeren stillede ændringsforslag og lovforslaget i øvrigt.

Gert Petersen: Det er jo noget utraditionelt, at finansministeren kommer med ret omfattende ændringsforslag, som faktisk først indgår i debatten her ved anden behandling; vi kendte dem kun som en slags principiel skitse fra forelæggelsestalen. Men nu er de her altså, og på socialistisk folkepartis vegne kan jeg da sige, at de fleste af de ændringsforslag, der er stillet, kan vi tilslutte os. Der er tale om stramminger, der er tale om forsøg på at hindre misbrug osv., og det vejer så tungt for os, at vi ved tredje behandling agter at stemme for lovforslaget som helhed.

Men ved anden behandling er vi nødt til at markere, at vi anser to af de ændringsforslag, finansministeren er kommet med, for ikke acceptable. Det ene er det forslag, hvorved man reelt overfører principperne for dødsbøbeskatning, der er anvendt i kil-deskatteloven, til denne lovgivning; da vi det andet sted har vendt os imod disse principper, er vi i konsekvens heraf også nødt til at gøre det i dette tilfælde.

Det andet punkt, som vi er meget betænkelige ved, er det ændringsforslag nr. 5 om en § 19 A, som andre ordførere herfra har udtalt sig meget rosende om.

For det første hedder det deri, at hvis offentlige myndigheder før 1. januar 1970 har disponeret arealet til bymæssig bebyggelse eller sommerhusbebyggelse, kan byplannævnet træffe afgørelse om, at frigørelsesafgiftsloven ikke finder anvendelse på arealet. Ordet „disponeret“ er, som det vistnok er blevet sagt, meget rummeligt, og jeg er i hvert fald noget betænkelig ved at lade dette spørgsmål afgøre efter et skøn og ikke efter de regler, som hidtil har været nedlagt i frigørelsesafgiftsloven.

Det vil man nu have lavet om, men det kan socialistisk folkeparti ikke være med til. Vi tror ikke så meget, at det er omegnskommunerne, som det er enkeltpersoner, man imødekommer. Jeg mener at have hørt, at det er 300 arealer eller sådan noget, det vil dreje sig om landet over, og det er naturligvis ikke meget. Det er et af argumenterne, som er anvendt. Men det er lidt betænkeligt og egentlig noget beklemmende, at man her i denne situation er så umådelig ivrig efter ikke at skuffe, hvad man anser for rimelige forventninger, samtidig med at man i andre situationer ikke er spor bange for at prøve

på at gribe ind i kontraktlige forhold mellem lønmodtagere og arbejdsgivere. Bevares; hvis de ikke vil være med, gør man det ikke, men ikke desto mindre står det dog fast, at hvis organisationerne havde villet være med, havde man skuffet berettigede forventninger hos mange hundrede tusinde mennesker. Det kan være nødvendigt at skære igennem, og så må man af og til skuffe forventningerne hos nogle enkelte. Der er enkelte, som kommer i klemme ved lovgivningen; der er også enkelte, der er kommet i klemme ved lovgivningen om frigørelsesafgiften. Men ved at prøve at løse spørgsmålet gennem udøvelse af et skøn, hvor man går bort fra de hidtil fastsatte regler, skaber man blot nye vanskeligheder, og vi vil derfor gå imod dette ændringsforslag fra ministeren.

Formanden: Der må være lidt mere ro i salen og især i sidegangen.

Sigsgaard: Jeg er glad for, at hr. Gert Petersen netop tog ændringsforslaget om § 19 A op. Det var et spørgsmål, som jeg omtalte ret udførligt ved første behandling af dette lovforslag, og jeg er enig i de bemærkninger, hr. Gert Petersen gjorde.

Jeg kan måske føje til, at det er særdeles afgørende for denne lovs virkning, at grænserne mellem by- og landzoner ligger fast, så vidt det overhovedet er gør ligt. Det er det, der gør det betænkeligt, at ændringsforslaget om § 19 A er så yderst løst formuleret, og man kan som ikke-medlem af udvalget undre sig over, at det ikke har været muligt at finde frem til en mere præcis formulering.

Hr. Gert Petersen nævnte som eksempel på den løse formulering udtrykket „disponeret“ nogle arealer; såfremt der har været disponeret over arealer, kan man få dispensation efter bestemmelsen her. Men der er en anden løs bestemmelse i paragraffen. Der står nemlig videre, at byplannævnet, hvis nævnet skønner det rimeligt, kan træffe afgørelse om, at loven ikke finder anvendelse på det pågældende areal. Det er en vældig beføjelse, der hermed tillægges byplannævnet. Sådanne løse bestemmelser har efter min opfattelse den virkning, at de myndigheder, der skal administrere loven, får vanskeligt ved at modsætte sig et pres udefra, og jo stærkere den institution eller

[Sigsgaard.]

den person, der presser, er, des vanskeligere vil det være at gå imod presset. For at konkretisere det: Vi oplever for tiden Glatvedsagen; i en sag af den størrelse og med en institution af den størrelse og styrke impliceret vil myndighederne med bestemmelsen her stå meget svagt. Derfor ser jeg i bestemmelsen i ændringsforslaget en stor risiko for, at loven i sin helhed gennemhulles.

Nu er der nok ikke mulighed for flere ændringer. Da man har behandlet forslaget i en række udvalgsmøder, tror jeg ikke, det er realistisk at vente, at man f. eks. ved en ekstra udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling kan nå frem til en præcisering. Men jeg tror, det ville være særdeles gavnligt, hvis ministeren enten nu eller ved tredje behandling ville komme med en nogenlunde præcis udtalelse, der helt klart fastslår, at for at bestemmelsen skal kunne benyttes, skal det kunne dokumenteres, at der har ligget planer om benyttelsen af det areal, det drejer sig om, til bymæssig bebyggelse eller sommerhusbebyggelse, sådan at vi får lidt mere fasthed over paragraffen. Jeg tror næsten, det er det eneste, der kan nås på nuværende tidspunkt, men jeg tror også, at det vil være i alles, ikke mindst de administrerende myndigheders, interesse, at der kommer en sådan præcisering. Jeg håber derfor, at ministeren enten i dag eller ved tredje behandling vil finde anledning til at gøre nogle bemærkninger om denne bestemmelse.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for den tilslutning til forslaget, som de har givet udtryk for her i dag. Jeg forstår da godt, at der er medlemmer af det høje ting, som er betænkelige ved enkelte af de ændringer, der er foreslået. Men det drejer sig her om et meget vanskelig tilgængeligt emne og om en lovgivning, som i og for sig ikke er særlig enkel, og som næppe bliver særlig let at administrere. Med de nu foreslåede ændringer håber jeg dog, at det vil være muligt for os at administrere frigørelsesafgiften på den måde, som vi alle har haft til hensigt.

Ændringerne tager først og fremmest sigte på at lukke af for visse tydelige omgælsesmuligheder, der har været i lovgivningen, dernæst at tydeliggøre, hvem pligten til

at betale frigørelsesafgiften påhviler, og endelig at forsøge at klare de problemer, der er opstået på grund af, at inddelingen i by- og landzoner ikke var tilendebragt på det tidspunkt, frigørelsesafgiftsloven forudsatte, nemlig 1. januar 1970. Frigørelsesafgiftens forudsætning var jo, at man fra dens start vidste, hvilke arealer der hørte til byzoner, og hvilke arealer der hørte til landzoner. Denne forudsætning var imidlertid ikke opfyldt, fordi man ikke havde fået arbejdet med zonerne afsluttet; dette skyldtes ikke mindst etableringen af de nye storkommuner pr. 1. april, idet naturligvis disses kommunalbestyrelser måtte have en rimelig tid til at foretage den nødvendige planlægning inden for storkommunen af by- og landområder og sommerhusområder.

Vi håber med ændringsforslaget nu at få klaret disse problemer. Vi gør det ved at give byplannævnet en dispensationsbeføjelse i de tilfælde, hvor det kan godtgøres, at der er disponeret over arealer, der ellers var beliggende i det, der vil blive landzoner, til bymæssige formål.

Jeg er helt enig med både hr. Gert Petersen og hr. Sigsgaard i, at udtrykket „disponere“ er et rummeligt udtryk, og at det i administrativ praksis må fortolkes snævert. Der må i virkeligheden foreligge klare data for, at der er truffet beslutning enten i kommunalbestyrelsen eller i amtsrådet eller andre steder om, at disse arealer har været tænkt anvendt til bymæssige formål. Jeg vil gerne i den administration, jeg skal gennemføre af denne lovgivning, søge dette præciseret så meget som muligt, for ellers tror også jeg, at byplannævnens opgave bliver fuldstændig umulig; den kan ikke løses, hvis de skal udsættes for alt for mange fortolkningsmuligheder af udtrykket „disponere“.

Jeg takker for tilslutningen og takker udvalget for det arbejde, det har udført; det har været et vanskeligt stykke arbejde. Jeg bemærkede, at hr. Gert Petersen sagde, at der ikke havde været tid til at drøfte nogle af de vigtigere ændringsforslag, at de faktisk først var kommet lige ved betænkningssafgivelsen. Jeg vil gerne hertil sige, at ændringsforslagene blev fremsendt til udvalget den 20. april fra finansministeriet, og at betænkningen er dateret den 6. maj, så der har dog alligevel været godt 14 dage til at se på dem.

Gert Petersen: Det skal være en meget kort bemærkning. Det er muligt, jeg har udtrykt mig uklart, selv om jeg selv tvivler på det. Jeg mener ikke, jeg har sagt et ord om, at de vigtige ændringsforslag først kom lige før betækningsafgivelsen. Jeg sagde, at de vigtige ændringsforslag ikke forelå ved første behandling her i salen, og det kan vi vist godt være enige om. Det er i hvert fald en utraditionel fremgangsmåde.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg tror ikke, det i tingets praksis er utraditionelt, at der kommer ændringsforslag efter første behandling. Jeg tror tværtimod, det er det almindelige, at ændringsforslag først fremsættes mellem første og anden behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
vedtoges med 104 stemmer mod 10.

Ændringsforslag nr. 4
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5
vedtoges med 104 stemmer mod 10.

Lovforslagets tekst med de foretagne ændringer og ændringsforslag nr. 6 om indsættelse af to nye paragraffer efter teksten (der herefter bliver § 1)
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 148) findes i tidenden sp. 4631, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1637).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Grünbaum: Der er enighed i udvalget om finansministerens ændringsforslag, og der er også enighed om at indstille forslaget til vedtagelse. Derfor skal jeg ikke sige ret meget.

Jeg vil kun her ved anden behandling pege på, at vi under udvalgsarbejdet har rejst spørgsmålet om skatteloftet i relation til det særlige folkepensionsbidrag. Imidlertid havde vi en drøftelse af bl. a. dette spørgsmål i går, og jeg skal derfor indskrænke mig til at pege på det; det er anført i betænkningen. Vi har også dér anført, at vi finder det urimeligt — og jeg kan skærpe det og sige helt urimeligt — at dette særlige folkepensionsbidrag efter finansministerens og regeringspartiernes opfattelse skal falde ind under skatteloftet.

Det andet spørgsmål, vi har rejst i udvalget, gælder det problem, der opstår for enlige med børn over 18 år under uddannelse, når det børnetilskud, de enlige jo har, bortfalder i det kvartal, hvor barnet fylder 18 år, mens adgangen til i henhold til kildeskatteoven efter ansøgning at få to personfradrag først kan indtræde på et senere tidspunkt. Bestemmelsen lyder jo, at barnet skal være fyldt 18 år ved årets begyndelse, og hvis børnetilskuddet altså bortfalder på et eller andet tidspunkt i året, kommer der et slip frem til næste års begyndelse, inden man kan få de for enlige forsørgere med børn over 18 år under uddannelse særlige to personfradrag. Vi er enige om i udvalget, at det er ganske urimeligt, og vi kan vel også sige, at det ikke har været tilsligt. Der er altså noget, der skal rettes, det har finansministeren givet tilslutning til, og der vil komme et ændringsforslag herom, som vi kan forhandle mellem anden og tredje behandling. Det vil jeg gerne takke finansministeren for.